

БЕЗОПЛАТНА ПРАВНИЧА ДОПОМОГА. ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТ. ЗАНЯТЬ (ЗАОЧНИКИ)

ТЕМА № 1. Конституційне право на безоплатну правничу допомогу та його правове забезпечення.

План:

1. Історичні аспекти виникнення та розвитку інституту безоплатної правничої допомоги (далі - БПД).
2. Сутність конституційного права на БПД.
3. Види безоплатної правової допомоги: поняття, види та загальна характеристика.
4. Державна політика у сфері БПД та її принципи.
5. Принципи організації та діяльності інституту адвокатури та їх специфіка у сфері надання БПД (сутність принципів верховенства права, законності, компетентності і добросовісності; незалежності; превентивності; недопустимості конфлікту інтересів; конфіденційності).

Практичні завдання:

Кейс № 1.

Адвокат, здійснюючи захист у кримінальному провадженні на стадії досудового слідства за дорученням Регіонального центру з надання безоплатної правової допомоги в Луганській та Харківській областях, звернувся до клієнта з проханням оплатити йому витрати на проїзд від місця його проживання до місця проведення процесуальної дії. Клієнт відмовився, аргументуючи це тим, що, хоча він раніше і компенсував адвокату витрати на проїзд, але на цей час у нього немає грошей.

Питання по кейсу:

1. *Висловіть думку стосовно описаної ситуації.*
2. *Хто має сплачувати адвокату витрати пов'язані з проїздом до суду?*

Кейс 2.

До обвинуваченого за ч. 2 ст. 296 КК України С. був запрошений адвокат К. на стадії досудового провадження з моменту першого допиту - 11 вересня 2017 року. За час здійснення функції захисту обвинуваченого адвокат здійснив три побачення з підзахисним, який знаходився під вартою. 21 вересня 2017 року за клопотанням адвоката

запобіжний захід обвинуваченому С. було змінено з взяття під варту на домашній арешт під час судового засідання за участю адвоката К. Судове засідання відбувалось 1, 18 жовтня та 31 листопада. Під час судового засідання адвокатом було заявлено клопотання про призначення експертизи, але воно не було задоволено судом. Адвокат приймав участь разом зі своїм підзахисним у всіх судових засіданнях. У ході судового провадження дії обвинуваченого було перекваліфіковано із п. 2 на п. 3 ст. 296 КК України, оскільки обвинувачений, як виявилось, раніш притягувався до кримінальної відповідальності за ст. 296 КК України. На останньому судовому засіданні щодо обвинуваченого був винесений обвинувальний вирок за статтею 296 ч. 3 та призначене покарання у вигляді позбавлення волі на строк 2 роки.

Питання по кейсу:

1. *Зробить розрахунок оплати праці адвоката з надання безоплатної вторинної правової допомоги за фабулою справи.*

Рекомендована література:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI. *Відомості Верхов. Ради України*. 2013. № 27. Ст. 282. Електронний ресурс. [Текст] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
2. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2 червня 2011 року № 3460-VI. *Відомості Верхов. Ради України*. 2011. № 51. Ст. 577. Електронний ресурс. [Текст] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>
3. Кримінально-процесуальний кодекс України. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
4. Правила адвокатської етики. Затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 року. Електронний ресурс. [Текст]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text>
5. Вільчик Т.Б. Організація роботи адвокатури в Україні: Навч. посіб. Харків: Вид-во «ФІНІ», 2006. 304 с.
6. Вільчик Т.Б. Співвідношення понять «правова допомога» та «правові (юридичні) послуги» в юридичній науці та законодавстві України// Фаховий науковий журнал «Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція». № 6/2. Том 1. Одеса. 2013.
7. Погорецький М. А. Адвокатура України: підручник / М. А. Погорецький, О. Г. Яновська ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Юрид. ф-т. Київ : Юрінком Інтер, 2014. - 365 с.
8. Організація роботи адвокатури в Україні : навч. посіб. / Т. Б. Вільчик, О. М. Овчаренко, А. В. Іванцова та ін.; за заг. ред. І. Є. Марочкіна. - Харків : Право, 2014.
9. Синеокий О.В. Адвокатура как институт правовой помощи и защиты [Текст] : учеб, пособие / О. В. Синеокий. Харьков : Право, 2008. С. 57-58.

10. Вільчик Т.Б. Конституционная природа права на правовую помощь: сравнительный анализ // Международный научно-практический журнал «Закон и Жизнь». Минск, 2013. № 10. С. 55-59.
11. Вільчик Т.Б. Адвокатура та громадянське суспільство у правовій державі // Право України. 2014. С. 243-250.
12. Вільчик Т.Б. Конституційне право на правову допомогу адвоката у країнах Європейського Союзу та в Україні: монографія. Харків: Право. 400 с.
13. Шандула О. О., Чубейко В. І. Моральні засади адвокатської діяльності. Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал». 2020. № 8. С. 492-494. Електронний ресурс. Текст. Режим доступу: http://www.lsej.org.ua/8_2020/124.pdf DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-8/122>
14. Шандула О. О. Адвокатська монополія: національні тенденції та зарубіжний досвід / О. О. Шандула // Часопис Київського ун-ту права. 2020. № 3. С. 48-54. Електронний ресурс. Режим доступу: http://kul.kiev.ua/images//A/Chasopis/CHAS20_3.pdf
15. «Калькулятор» для розрахунку розміру винагороди-оплати послуг за надання БВПД. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.legalaid.gov.ua/publikatsiyi/calc-act-forms/>

ТЕМА № 2.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАДАННЯ БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ.

План:

1. Поняття безоплатної первинної та вторинної правової допомоги.
2. Суб'єкти надання безоплатної первинної правової допомоги.
3. Суб'єкти надання безоплатної вторинної правової допомоги.
4. Порядок розгляду звернень про надання безоплатної первинної правової допомоги. Перевірка належності до категорії осіб, що мають право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги.
5. Види правових послуг, що можуть здійснюватися у процесі надання безоплатної первинної правової допомоги.
6. Види правових послуг, що можуть здійснюватися у процесі надання безоплатної вторинної правової допомоги.
7. Організація особистого прийому осіб для надання безоплатної первинної правової допомоги.
8. Обов'язки адвоката, іншого фахівця у відповідній галузі права та юридичної особи приватного права, з якими укладено договір про надання первинної правової допомоги.

9. Оцінка якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної первинної правової допомоги.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізувати рекомендовану основну та додаткову літературу із метою поглиблення знань щодо безоплатної первинної правової допомоги.
2. Підготувати конспект із опрацьованої літератури.
3. Провести порівняльний аналіз національного та зарубіжного законодавства (країни континентальної Європи) щодо надання безоплатної первинної правової допомоги. Зробити висновки.
4. Зробити порівняльну анотацію наукових статей та / або монографій із зазначеної тематики.

Кейс 1

Адвокат Ш. отримує доручення від Центру з надання правової допомоги на представництво громадянина В. Адвокат Ш. та його клієнт вперше зустрілись в залі судового засідання, де громадянин В. сказав що в послугах адвоката не потребує, йому необхідна була лише консультація від нього, яку він отримав 15 хвилин тому. І в залі судового засідання заявив адвокату відвід.

Питання по кейсу:

1. *Висловіть думку стосовно описаної ситуації.*
2. *Чи має право клієнт відмовитися від адвоката. Чи є у нього на це підстави?*

Кейс 2

До Центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги надійшло повідомлення із суду про направлення адвоката для захисту підозрюваного Р. під час обрання запобіжного заходу тримання під вартою. Центром був наданий вільний адвокат Ш., якому було видано доручення щодо здійснення захисту підозрюваного Р. на час його затримання та тримання під вартою. В судовому засіданні, погодившись із доводами захисника Ш., суддя виніс рішення про застосування до підозрюваного запобіжного заходу у вигляді – особиста порука. Далі підозрюваний Р. попросив адвоката Ш. захищати його в суді. На що адвокат погодився.

Питання по кейсу:

1. *Дайте правову оцінку діям адвоката.*

- 2. Яка процедура надання адвоката Центром з надання правової допомоги?*
- 3. Обґрунтуйте відповідь.*

Кейс 3.

В Центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернувся громадянин З., який був визнаний районним судом у вчиненні злочину, передбаченому ч. 1 ст. 185 КК України. Хоча в дійсності він цього злочину не вчиняв.

В суді кримінальне провадження не слухалося, оскільки суд лише об'явив йому про те, що затверджує угоду між ним і прокурором. Громадянин З. вважав, що після цієї угоди він не буде вважатися судимим, і він ніякого покарання не понесе. Але в дійсності все виявилося не так.

Адвокат Ш., перевіrivши факти, що були викладені в заяві З. до Центру, виявив, що громадянин З. в дійсності був визнаний винуватим у вчиненні кримінального правопорушення в наслідок угоди між ним і прокурором, але наслідки такої угоди йому судом не роз'яснювалися.

Питання по кейсу:

- 1. Як мав був діяти в цій ситуації захисник?*
- 2. Підготуйте проект необхідного процесуального документу?*

Кейс 4

У Київському районному суді м. Харкова слухається справа за ст. 190 ККУ. Обвинувачується В., яка знімала порчу з людей, натомість забиравала їх коштовності піддаючи їх гіпнозу. Загальна сума коштовностей складала 48,5 тис. грн. Адвокат Ш. захищаючи її в суді дізнається, що її викликають до іншого суду за тією ж статтею 190 ККУ (шахрайство). Обвинувачена просить адвоката ПП. поїхати з нею в інший суд для захисту її прав.

Питання по кейсу:

- 1. Висловіть думку стосовно описаної ситуації.*
- 2. Чи може адвокат захищати особу в іншому суді? Якщо так, яка процедура?*
- 3. Які дії адвоката та Центру з надання правової допомоги в даній ситуації?*
- 4. Обґрунтуйте свою відповідь.*

Рекомендована література:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року № 5076-VI. *Відомості Верхов. Ради України*. 2013. № 27. Ст. 282. Електронний ресурс. [Текст] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
2. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2 червня 2011 року № 3460-VI. *Відомості Верхов. Ради України*. 2011. № 51. Ст. 577. Електронний ресурс. [Текст] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17#Text>
3. Кримінально-процесуальний кодекс України. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
4. Правила адвокатської етики. Затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 року. Електронний ресурс. [Текст]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#Text>
5. Вільчик Т.Б. Організація роботи адвокатури в Україні: Навч. посіб. Харків: Вид-во «ФІНІ», 2006. 304 с.
6. Вільчик Т.Б. Співвідношення понять «правова допомога» та «правові (юридичні) послуги» в юридичній науці та законодавстві України// Фаховий науковий журнал «Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція». № 6/2. Том 1. Одеса. 2013.
7. Погорецький М. А. Адвокатура України: підручник / М. А. Погорецький, О. Г. Яновська ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Юрид. ф-т. Київ : Юрінком Інтер, 2014. - 365 с.
8. Організація роботи адвокатури в Україні : навч. посіб. / Т. Б. Вільчик, О. М. Овчаренко, А. В. Іванцова та ін.; за заг. ред. І. Є. Марочкіна. - Харків : Право, 2014.
9. Синеокий О.В. Адвокатура как институт правовой помощи и защиты [Текст] : учеб, пособие / О. В. Синеокий. Харьков : Право, 2008. С. 57-58.
10. Вільчик Т.Б. Конституционная природа права на правовую помощь: сравнительный анализ // Международный научно-практический журнал «Закон и Жизнь». Минск, 2013. № 10. С. 55-59.
11. Вільчик Т.Б. Адвокатура та громадянське суспільство у правовій державі // Право України. 2014. С. 243-250.
12. Вільчик Т.Б. Конституційне право на правову допомогу адвоката у країнах Європейського Союзу та в Україні: монографія. Харків: Право. 400 с.
13. Шандула О. О., Чубейко В. І. Моральні засади адвокатської діяльності. Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал». 2020. № 8. С. 492-494. Електронний ресурс. Текст. Режим доступу: http://www.lsej.org.ua/8_2020/124.pdf DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2020-8/122>
14. Шандула О. О. Адвокатська монополія: національні тенденції та зарубіжний досвід / О. О. Шандула // Часопис Київського ун-ту права. 2020. № 3. С. 48-54. Електронний ресурс. Режим доступу: http://kul.kiev.ua/images//A/Chasopis/CHAS20_3.pdf

